

**A** ס"ד  
Intro

Today we will learn בע"ה of כתובות דף יז of מסכת כתובות  
Some of the topics we will learn about include.

The Gemara will teach several Halachos regarding the procession of the Kallah to the Chupah, such as; מעבירין את המת לפני הכלה

מבטלין תלמוד תורה להוצאת המת ולהכנסת כלה

**A**

מעבירין את המת  
לפני הכלה



מבטלין תלמוד תורה  
להוצאת המת  
ולהכנסת כלה

**B**

And various praises of the Kallah to be sung at the wedding, including the Machlokes בית שמאי ובית הלל כיצד מרקדין לפני הכלה regarding

The Gemara also relates various methods of rejoicing before the כלה by some תנאים ואמוראים

**B**

בית שמאי ובית הלל  
*Machlokes*

כיצד מרקדין  
לפני הכלה



Various methods of  
rejoicing before the כלה  
by some תנאים ואמוראים

**C**

Some of the terms and concepts we will learn about include.

אכילת ג' שנים הוי חזקה  
Once a מחזיק, a possessor of a field, reaps the crops of his field for three years, this creates a חזקה, that the field is rightfully his.

Because during this time, the בעלים, the owners were certainly aware that the מחזיק was using the field, and should have made a מחאה, they should have protested against his using the field.

Since the בעלים did NOT make a מחאה, this proves that the מחזיק purchased the field legitimately.

מחאה שלא בפניו הוי מחאה

A מחאה made in the absence of the מחזיק, is a valid מחאה, because,

דחברא חברא אית ליה

The מחאה travels by word of mouth, and will eventually reach the ears of the מחזיק who would then be מודהיר מושטריה, guard his purchase document.

**C**

אכילת ג' שנים  
הוי חזקה



מחאה שלא בפניו  
כוי מחאה

1 So let's review ...

The Gemara continues to teach, and elaborate on, additional practices at weddings:

ת"ר כיצד מרקדין לפני הכלה

How does one praise the bride during the נשואין?

בית שמאי אומרים כלה כמות שהיא

We may only praise her genuinely, as is, but he we may not praise her falsely, because the Pasuk states;

מדבר שקר תרחק

One must avoid falsehood.

ובית הלל אומרים כלה נאה וחסודה

One should always declare the כלה to be beautiful and righteous, even if she is

חיגרת או סומא

She has obvious blemishes. As we learned;

מי שלקח מקח רע מן השוק

ישבחנו בעיניו

Even if someone purchases an inferior product, we must commend him on his selection.

מכאן אמרו חכמים

לעולם תהא דעתו של אדם מעורבת עם הבריות

Based on הלל, the Chachamim stated that one should always be involved with others, to address their needs properly.

1

ת"ר

כיצד מרקדין לפני הכלה?

ובית הלל אומרים

כלה

נאה וחסודה

*Even if she is  
חייגרת או סומא*

בית שמאי אומרים

כלה

כמות שהיא

*We may only praise her  
genuinely, as is*

מי שלקח

מקח רע מן השוק

ישבחנו בעיניו

מדבר שקר

תרחק

מכאן אמרו חכמים  
לעולם תהא דעתו של אדם  
מעורבת עם הבריות

2 After mentioning another song of praise before the Kallah, the Gemara relates two well-known practices of certain תנאים ואמוראים:

אמרו עליו על רבי יהודה בר אילעאי  
שהיה נוטל בד של הדס ומרקד לפני הכלה  
ואומר כלה נאה וחסודה  
He would dance before the Kallah with a branch of myrtle.

רב שמואל בר רב יצחק  
מרקד אתלת  
הדסים three while juggling.

2 Two well-known practices of certain תנאים ואמוראים:

אמרו עליו על רבי יהודה בר אילעאי  
**שהיה נוטל בד של הדס ומרקד לפני הכלה ואומר כלה נאה וחסודה**  
He would dance before the Kallah with a branch of myrtle.

רב שמואל בר רב יצחק  
**מרקד אתלת**

3 Although רבי זירא considered this embarrassing, the Gemara relates;  
כי נח נפשיה  
איפסיק עמודא דנורא  
בין דידיה לכולי עלמא  
When רב שמואל בר רב יצחק passed away, he was separated from the others by a pillar of fire.  
וגמירי דלא אפסיק עמודא דנורא  
אלא אי אחד בדרא אי לתרי בדרא  
This great כבוד is accorded השמים only to one or two unique individuals in a generation.  
=====

3 Although רבי זירא considered this embarrassing, the Gemara relates;

**כי נח נפשיה איפסיק עמודא דנורא בין דידיה לכולי עלמא**

וגמירי  
דלא אפסיק עמודא דנורא  
אלא אי אחד בדרא אי לתרי בדרא

4 The Gemara continues with a Braisa:  
 מעבירין את המת מלפני כלה  
 When both, a כלה and her procession, and a מת, a deceased and his procession, are going to cross paths the funeral procession must defer to the wedding procession, and the מת is diverted to another route, to avoid the mingling of the two groups.  
 וזה וזה מלפני מלך ישראל  
 However, both of these groups must defer to the procession of a Jewish king.  
 =====

4 כריתתא:

<p>וזה וזה                  מלפני מלך ישראל  <i>Both of these groups must defer to the procession of a Jewish king</i></p>	<p>מעבירין את המת                  מלפני כלה  <i>The מת is diverted to another route</i></p>
--	--

5 The Gemara continues with another related Braisa:  
 מבטלין תלמוד תורה להוצאת המת ולהכנסת כלה  
 One is required to suspend his Torah learning to attend the processions of a מת, or a כלה. However, this applies only כשאין עמו כל צרכו  
 When there are not enough people appropriate to כבוד המת; but,  
 יש עמו כל צרכו  
 אין מבטלין  
 If the procession sufficiently meets the needs of כבוד המת, one does NOT suspend Torah learning.

5 כריתתא:

מבטלין תלמוד תורה

<p>ולהכנסת                  כלה</p>	<p>להוצאת                  המת</p>
<p><i>However, this applies only</i>                  כשאין עמו                  כל צרכו</p>	<p><i>But</i>                  יש עמו                  כל צרכו                  אין מבטלין</p>

6 The Gemara mentions several opinions for כל צרכו, the number of people in the procession which would be sufficient כבוד המת:

1. אמר רב שמואל בר איני משמיה דרב תריסר אלפי גברי ושיתא אלפי שיפורי  
 Twelve thousand attendees and six thousand criers with Shofros

6

Several opinions for כל צרכו

1  
 אמר רב שמואל בר איני  
 תריסר אלפי גברי ושיתא אלפי שיפורי  
 12,000 attendees  
 6,000 shofros

7 2.  
 עולא אמר  
 כגון דחייצי גברי מאבולא ועד סיכרא  
 To cover the way from the city until the burial place

3.  
 רב ששת ואיתימא רבי יוחנן אמר  
 נטילתה כנתינתה  
 מה נתינתה בששים רבוא  
 אף נטילתה בששים רבוא  
 600,000 people, as were present at the giving of the Torah,  
 because a מת is a termination of Torah learning

7

2

עולא אמר

כגון דחייצי גברי  
 מאבולא ועד סיכרא

To cover the way from the city  
 until the burial place

3

רב ששת ואיתימא רבי יוחנן אמר

נטילתה כנתינתה  
 מה נתינתה בששים רבוא  
 אף נטילתה בששים רבוא

Because a מת is a termination  
 of Torah learning

8 The Gemara concludes that these limitations apply only  
 למאן דקרי ותני  
 To a מת who merely studied Torah and Mishnah, but did  
 not teach others;  
 אבל למאן דמתני  
 לית ליה שיעורא  
 However, there are no limitations for a מת who taught  
 Torah to others.  
 =====

8

The Gemara concludes

These limitations  
 apply only

למאן דקרי ותני  
 but did not  
 teach others;

אלא  
 למאן דמתני  
 לית ליה  
 שיעורא

**9** The Gemara continues discussing the case of the Mishnah;  
האומר שדה זו של אביך היתה ולקחתיה הימנו  
A possessor of a field, who told his friend, this field, originally, belonged to your father, but I purchased it from him.  
As explained in the previous Daf, רבי יהושע agrees with רבי גמליאל that his claim is accepted, because he has a מיגו of הפה שאסר הוא הפה שהתיר  
the possessor who established the restriction, by admitting, של אביך היתה, הוא הפה שהתיר, he can remove the restriction by adding ולקחתיה הימנו. This IS strong enough to substantiate his claim.

**9** *משנה*

**האומר**  
**שדה זו של אביך היתה ולקחתיה הימנו**

*כפך לאסר... הוא כפך לבתי*

*This IS strong enough to substantiate his claim*

**10** However, the Mishnah continues;  
ואם יש עדים שהיא של אביו והוא אומר לקחתיה הימנו אינו נאמן  
If there were עדים who testify של אביו היתה, but the landlord claims that he purchased it from אביו; אינו נאמן  
His claim is NOT accepted, unless he brings proof that he purchased it - because, since he did NOT establish the איסור, in this case, the claim that it's של אביו, he CANNOT remove the איסור, this claim, by claiming ממנו לקחתיה.

**10**

**והוא אומר לקחתיה הימנו**      **ואם יש עדים שהיא של אביו**

**אינו נאמן**

*Since he did NOT establish the איסור that it's של אביו, he CANNOT remove the איסור by claiming ממנו לקחתיה*

**11** The Gemara explains regarding the second case of יש עדים, that generally, אכילת ג' שנים הוי חזקה  
Once the crops of the field for three years, this creates a חזקה, that the field is rightfully his - Because during this time the בעלים, the original owners were certainly aware that the מחזיק using the field, and they should have made a מחאה - they should have protested his using the field.  
Since the בעלים did NOT make a מחאה, this proves that the מחזיק purchased the field legitimately. Therefore, יש לו חזקה  
ואין צריך לאזהורי בשטריה  
The חזקה is a valid proof, and he does NOT need to safeguard the מכירה, proof of sale, to prove his ownership.

**11**

**אכילת ג' שנים הוי חזקה**  
ואין צריך לאזהורי בשטריה

*In the second case of יש עדים*

**ואי דלא אכלה שני חזקה פשיטא דלא מהימן?**      **אי דאכלה שני חזקה אמאי לא מהימן?**

Therefore, in the second case of יש עדים, where the Mishnah rules אינו נאמן because he has no מיגו; it would actually depend;

אי דאכלה שני חזקה אמאי לא מהימן

The Mishnah cannot be speaking of a case where he had used it for three years, because then he WOULD be believed.

ואי דלא אכלה שני חזקה פשיטא דלא מהימן

And where he did NOT use it three years, he is indeed NOT believed, but the Mishnah is not teaching any חידוש, since this is a well-known Halachah from בתרא

